

Romantik İlişkilerde Ghosting: Hayalet Sevgili

Ghosting in Romantic Relationships: Ghost Lover

Yasemin KAYGAS^[1] Gülşah CANDEMİR^[2]

Başvuru Tarihi: 1 Mart 2023

ÖZ

Kabul Tarihi: 20 Eylül 2023

Günümüzde her yaşta insanın akıllı telefon ya da bilgisayar üzerinden çeşitli uygulamalara erişim kolaylığına sahip olması bazı riskleri de beraberinde getirmektedir. Teknolojik araçlar romantik ilişkilerin başlamasını, sürdürülmesini, partnerle iletişimde kalınmasını kolaylaştırdığı gibi ilişkinin sonlandırılmasını da kolaylaştırmaktadır. Romantik ilişkilerin yüz yüze iletişimle değil de teknolojik araçlar aracılığıyla bitirilmesi ise her geçen gün daha sık karşılaştığımız bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışmayla romantik ilişkinin tek taraflı olarak sonlandırılması anlamına gelen ghosting (hayaletleşme) kavramı açıklanmıştır. Hayaletleşme, iletişimi geri çekerek bir ilişkiyi sona erdirmeyi amaçlayan popüler bir ortadan kaybolma stratejisi olarak tanımlanmaktadır. Çok fazla bilinmeyen ancak yeni yeni popüler olmaya başlayan bir kavram olarak görünmektedir. Hayaletleşmeye maruz kalmanın bireylerin ruh sağlığını olumsuz olarak etkilediği bilinmektedir. Hayaletleşmeye maruz kalan kişi yaşananlara anlam verememekte, hayal kırıklığı, şaşkınlık ve kafa karışıklığı yaşamaktadır. Hayaletleşmenin bireyler üzerindeki olumsuz etkileri de göz önünde bulundurulduğunda bu kavramın açıklanması ve sonuçlarının ortaya konulması gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Bir dijital flört şiddeti olarak hayaletleşmenin anlaşılması, önleyici adımların atılması ve olumsuzlukların etkisinin en aza indirilmesi açısından önemli görülmektedir. Bu kapsamda hayaletleşmenin iyi anlaşılması açısından kuramsal çerçevesinin iyi bir şekilde ortaya konulması gerekmektedir. Bu bağlamda bu çalışmayla hayaletleşmenin ne olduğu, olumsuz etkileri ve ghosting uygulayan ve maruz kalan kişilerle yapılmış araştırma sonuçları derlenmiş, hayaletleşmeye temel bir bakış açısı oluşturmak amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: *ghosting, partner şiddeti, dijital şiddet, sosyal medya*

Received Date: March 1, 2023

ABSTRACT

Accepted Date: September 20, 2023

Today, the fact that people of all ages have the ease of accessing various applications via a smart phone or computer brings with it some risks. Technological tools make it easier to start and maintain romantic relationships, and to stay in touch with the partner, as well as making it easier to end the relationship. Ending romantic relationships through technological tools rather than face-to-face communication is a situation we encounter more and more frequently. In this study, the concept of ghosting, which means the unilateral termination of the romantic relationship, has been tried to be explained. Ghosting has defined as a popular disappearance strategy aimed at ending a relationship by withdrawing communication. It seems to be a concept that is not known much but is just starting to become popular. It is known that exposure to ghosting negatively affects the mental health of individuals. The person exposed to ghosting cannot make sense of what happened and experiences disappointment, surprise and confusion. Considering the negative effects of ghosting on individuals, it becomes necessary to explain this concept and reveal its results. Understanding ghosting as a digital dating violence is considered important in terms of taking preventive steps and minimizing the effects of negativities. In this context, in order to understand ghosting well, its theoretical framework should be well presented. In this context, in this study, what ghosting is, its negative effects and research results made with people who apply and are exposed to ghosting are compiled, and it is aimed to create a basic perspective on ghosting.

Keywords: *ghosting, partner violence, digital violence, social media*

Atıf
Cite

Kaygas, Y., & Candemir, G. (2023). Romantik ilişkilerde Ghosting: Ghost lover. *Humanistic Perspective*, 5 (3), 1049-1071.
<https://doi.org/10.47793/hp.1258703>

^[1] Dr. | Millî Eğitim Bakanlığı | Gaziantep | Türkiye | ORCID: 0000-0002-9264-2486 | ykaygas@gmail.com

^[2] Dr. | Millî Eğitim Bakanlığı | Osmaniye | Türkiye | ORCID: 0000-0003-4489-8732

GİRİŞ

Son yıllarda sosyalleşmenin büyük bir kısmı sosyal ağ ortamlarında gerçekleşmektedir. Facebook, Instagram, Twitter ve WhatsApp gibi dijital platformlar, arkadaş ve akrabalarla iletişim kurmak, bilinen ve bilinmeyen kullanıcılarla içerik paylaşmak, partner bulmak, yeni arkadaşlıklar edinmek ve mevcut ilişkileri güçlendirmek için yaygın olarak kullanılabilir. Yeni ve gelişmekte olan teknolojilerin ortaya çıkışı, nesiller arası farklılıkları ve ilişki deneyimlerindeki farklılaşmayı artırmaktadır. Beliren yetişkinler daha az yapılandırılmış ve siber dünya aracılı ilişki geliştirme modellerine sahip görünüp, üst düzey bir teknoloji kullanımına sahiptirler. Beliren yetişkinlik, bireylerin ilişkilerini ve kimliklerini göz önünde bulundurmak için artan fırsatlarla karşılaştığı, romantik ve cinsel bir keşif dönemini içermektedir. (Morgan, 2012). Bu dönemde genç yetişkinler ilişkileri başlatmak, tanımlamak, açıklığa kavuşturmak ve ilişkiyi devam ettirmek için sıklıkla çağdaş teknolojileri kullanmaktadırlar (Stanley vd., 2011).

İçinde bulunulan dönemde teknoloji partnerler arasında da vazgeçilmez hale gelmiş, romantik çiftler hızlı bir şekilde yüz yüze iletişimin ötesine geçerek günlük rutinde partnerleriyle uzak mesafeden bile iletişim halinde kalmak için teknolojiyi kullanmaya başlamışlardır. Gerçekten de telefon görüşmeleri, kısa mesajlar veya sosyal medya aracılığıyla flört ilişkilerinde mobil aracılı iletişim sıklaşmıştır. Dolayısıyla son yıllarda, ilişki kurmak ve sürdürmek için çevrimiçi platformların ve sosyal ağların kullanımının yaygınlaştığı bilinmektedir (Valkenburg ve Peter, 2011).

İlişkilerin nasıl başladığı, ilerlediği ve sona erdiği, insanların romantik ilişkilerde nasıl davrandığı sosyal yaşamda oldukça dikkat çekmektedir. Romantik ilişkiler; duygusal ve sosyal bağlanma duygusuna katkıda bulunurken, olumlu bir benlik kavramı geliştirmek için de önemlidir (Bylsma vd., 1997). Elektronik iletişim; duygusal desteği, samimiyeti, bağlılığı ve ilişki memnuniyetini artırdığı gibi (Craft ve Garcia, 2016) ilişkilere yeni potansiyel çatışma kaynakları da getirir ve daha az ilişki doyumuna da yol açmaktadır (Lapierre, 2019). İlişkilerde teknoloji kullanımının artmasıyla birlikte pek çok insan, ilişkileri başlatmak için aracılı iletişimden yararlanmakta (LeFebvre, 2017) bu nedenle, ilişkiyi sürdürmeyi uygulamak yani ayrılmak için de teknolojiyi kullanmaktadır.

Teknoloji kendisini günlük etkileşimlere entegre etmeye devam ettikçe ilişkiler içindeki yeni davranışları ele almak için birçok terminoloji türetilmektedir (Manning vd., 2019). Çevrimiçi ilişkilerde kullanılan en dikkate değer terimlerden biri de "ghosting"dir (LeFebvre vd., 2019). Ghosting sosyal ağlar aracılığıyla ilişkinin çözülmesinin paradigmatik örneklerinden biridir (Williams, 2009). Romantik ilişkilerde yetersiz bir şekilde araştırılan bir "istismar" biçimini temsil etmektedir. Spesifik olarak, "biriyle tüm iletişimi keserek aniden ilişkiyi bitirmenin bir yolu"

anlamına gelmektedir (Cambridge Dictionary, 2023). Ghosting davranışlarında, mesajlaşmanın kesilmesi, cezalandırıcı sessizlik ve fiili ortadan kaybolma, yani partnerler arasındaki iletişimi kesmeye yönelik sessiz stratejilere atıfta bulunulur. Telefon aramalarına veya kısa mesajlara yanıt vermemek veya sosyal ağ platformlarında partneri engelleyerek ortadan kaybolmak gibi bir veya daha fazla yolla gerçekleştirilebilmektedir. Aracılı iletişim yoluyla insanlar, diğer kişiyi silerek veya engelleyerek ya da sadece tepkisiz kalarak başkalarını kolayca reddedebilir. Teknoloji bireylere, ghosting gibi çözüme stratejilerini kullanarak, istenmeyen ilişkileri sona erdirmeye fırsatı vermektedir. (LeFebvre vd., 2019). Teknolojik iletişimin sağladığı bu hayaletleşme kolaylığı, ghosting davranışını daha belirgin hale getirmektedir (LeFebvre, 2017). Bu bağlamda birçok ilişkinin mobil uygulamalar aracılığıyla başladığı bir dönemde, ghosting giderek daha fazla insanın karşılaşacağı bir olgu olduğu söylenebilir.

Sosyal ağ siteleri aynı zamanda sosyal kopuklukları da beslemekte; yüz yüze iletişimde birini görmezden gelmek gibi kaba olarak kabul edilebilecek davranışlar, teknoloji aracılığıyla daha da kolay hale gelebilmektedir. Bu nedenle teknoloji, partnerlere erişimi kolaylaştırırken, aynı zamanda kolayca geri çekilmeyi de sağlamakta dolayısıyla kolayca bitirilen ilişkiler ortaya çıkabilmektedir Meenagh (2015), gençlerin ilişkileri erken aşamalarda bitirmek için dijital teknolojileri kullanmaya eğilimli olduğunu bulmuştur. Partnere artık onunla ilgilenmediğinizi söylemek veya sosyal ağların etkileşimlerini ortadan kaybolana kadar azaltmak, yüz yüze ayrılma stratejisinden daha kolay ve güvenli olabilmektedir. Dolayısıyla, romantik ilişkilerde çevrimiçi platformların ve sosyal ağların kullanımının giderek yaygınlaştığı, tacizde bulunmak, bir partneri kontrol etmek ve istismar etmek, ayrılmak için bir araç olarak kullanılabilir.

Birçok çalışma (Freedman vd., 2019; LeFebvre vd., 2019), ilişkilerin başlatılması, geliştirilmesi ve sürdürülmesinin teknolojiden nasıl etkilendiğine odaklanmıştır. Bununla birlikte, çok az araştırma özellikle de Türkiye’de (Kıvanç, 2022), bir zamanlar partnerler arasında var olan, teknolojinin de aracılık ettiği bağlantıların yok olması veya bu bağlantılara erişimin engellenmesi yoluyla ilişkilerin tek taraflı olarak nasıl çözülebileceğini araştırmıştır. Bu derleme çalışmasının amacı da son zamanlarda popüler basında ve medyada oldukça ilgi gören ghosting kavramını romantik ilişki çerçevesinde incelemek ve değerlendirmektir. Bu derleme çalışmasıyla ghosting kavramı açıklanmaya çalışılmış ve ilişkili kavramlarla birlikte incelenmiştir. Aynı zamanda bu derleme çalışması ghosting ile ilgili yapılacak sonraki çalışmalara da kavramsal bir arka plan sağlamaktadır.

Ghosting

Ghosting, teknoloji aracılı bir kanal aracılığıyla iletişimi geri çekerek bir ilişkiyi sona erdirmeyi yani ilişkinin çözülmesini amaçlayan popüler bir ortadan kaybolma stratejisi olarak çok fazla bilinmeyen ancak yeni yeni popüler olmaya başlayan bir gerçeklik olarak ortaya çıkmıştır

(LeFebvre vd., 2019). Terim, popüler basının bir Hollywood ünlüsünün ayrılma stratejisini tanımlamak için kullandığı 2015 yılında popüler olmuştur (Davis, 2015; Edwards, 2015). Son zamanlarda ise ghosting kavramı daha fazla akademik ilgi görmekte ve genellikle bir veya daha fazla teknolojik ortam aracılığıyla ortaya çıkan, bir partnerle tek taraflı olarak teması kesmek ve onların ulaşma girişimlerini görmezden gelmek olarak tanımlanmaktadır (Freedman vd., 2019; LeFebvre vd., 2019). Yeni bir kavram olarak farklı araştırmacılar (Freedman vd., 2019; Koessler vd., 2019; LeFebvre, Allen vd., 2019; LeFebvre, Rasner vd., 2019; LeFebvre ve Fan, 2020; Navarro vd., 2020; Pancani vd., 2021; Thomas ve Dubar, 2021; Timmermans vd., 2020) tarafından açıklanmaya çalışıldığı görülmektedir. Cambridge Sözlüğü'ne göre, ghosting "*biriyle tüm iletişimi keserek aniden bir ilişkiyi bitirmenin bir yolu*" anlamına gelmektedir. Ghosting, "*ghost*" isminin fiile dönüşmesinden kaynaklanan argo bir terim olup (Riotta, 2016) yaygın ve dolaylı bir ilişki sonlandırma biçimidir (Banks vd., 1987). Taraflardan biri ilişkiden habersizce çekilip aniden yok olduğundan hayalet durumuna geçmektedir. Ghost teriminin türkçe karşılığının hayalet olduğu da düşünüldüğünde ghosting hayaletleşme olarak kavramsallaştırılabilir. Bu çalışmada ghosting'in türkçe karşılığı olarak hayaletleşme terimi kullanılmıştır.

Hayaletleşme, bir veya birden fazla teknolojik araçla gerçekleşmektedir. Telefon aramalarına veya kısa mesajlara yanıt vermemek, partneri takip etmeyi bırakmak veya sosyal ağ platformlarında partneri engellemek gibi (Navarro vd., 2020) daha çok sosyal medya üzerinden kişinin diğer kişiyi arkadaşlıktan çıkardığı ve ilişkisini kestiği/bitirdiği bir ayrılık şeklidir (De Wiele ve Campbell, 2019; LeFebvre, 2017; LeFebvre vd., 2019; Manning vd., 2019). Başka bir deyişle, hayaletleşme yalnızca teknolojik bir bağlamda başlayan bir ilişki çözülmesi olarak kabul edilmektedir (LeFebvre, 2017). Çoğu çalışma, romantik ilişkilerin çözülmesine ilişkin literatüre atıfta bulunarak, hayaletleşmeyi bir ayrılık stratejisi (Koessler, 2018; Koessler vd., 2019; LeFebvre, Allen vd., 2019; Manning vd., 2019; Navarro vd., 2020) veya flört uygulamalarında reddedilme (De Wiele ve Campbell, 2019) olarak çerçevlendirmektedir.

Hayaletleşme uygulayan kişiler hayaletleşme sürecini genellikle teknolojik bir ortamda iletişim kurdukları platformda, yavaş ve geç yanıt vermeye başlayarak, yavaşça geri çekilerek ya da aniden engelleyerek ya da tamamen yok sayarak ve aynı anda şahsen görmezden gelerek hayaletleşme sürecinin ortaya çıktığını bildirmektedirler (Yap vd., 2021). Ayrıca karşı tarafın mesajına yanıt vermediklerini, hayaletleşme uyguladıkları kişileri yok sayılan mesajlar bölümüne eklediklerini veya mesajlarını sessize aldıklarını belirtmektedirler (Yap vd., 2021). Hayaletleşmeyi uygulayan partnerler açısından bakıldığında yürütülen bir çalışmada (Yap vd., 2021) bazı bireylerin de yüzleşmeyi gerektirmeden ilişkiyi bitirmenin en doğrudan ama aynı zamanda dolaylı yolunun bu olduğuna inandıkları için hayaletleşmeye başvurduğu ve sonrasında omuzlarından bir yük kalkmış gibi hissettikleri belirtilmiştir. Hayaletleşme üzerine yürütülen

ampirik araştırmaların çoğu romantik partnerler bağlamında gerçekleşirken, çok azı romantik olmayan ilişkilerde hayaletleşmeyi araştırmıştır. LeFebvre (2017) tarafından yapılan araştırmada, hayaletleşme, romantik ilişkilerin ötesinde de ortaya çıktığı belirlenmiş olmasına rağmen platonik veya romantik olmayan ilişkiler bağlamında henüz tam olarak araştırılmamıştır.

Romantik İlişkilerde Ghosting : Hayaletleşme

Sosyal ağların ilişkiler üzerinde birçok etkileri mevcuttur. İlişkilerin dijital ortamlara taşınması ve dijital teknolojilerin artan kullanımı, ilişkilerde daha az derinlik, daha az yaşam doyumu ve artan yalnızlık ile ilişkili bulunmuştur (Cook, 2020; Song vd., 2014; Stepanikova vd., 2010). Elektronik medya ve dijital platformlar birçok faydasına rağmen, ilişkilerde taciz ve flört istismarına da yol açabilmektedir (Baker ve Carreno, 2016). Hayaletleşme de flört istismarı olarak *“bir partnerle tek taraflı olarak teması kesmek ve onun erişim girişimlerini görmezden gelmek”* olarak tanımlanmıştır (Timmermans vd., 2020).

Romantik ilişkiler kuran bireylerin çoğu ilişkisel özölme yaşamaktadır (Sprecher vd., 2014). Romantik bir partnerin kaybı, travmatik ve üzücü bir deneyim olarak açıklanmaktadır. İlişkinin sona ermesi veya ayrılıklar duygusal olarak acı verici olmakta ve sıklıkla hayatın en üzücü psikolojik olaylarından biri olarak belirtilmektedir (Kendler vd., 2003, Sprecher, 1994; Tashiro ve Frazier, 2003). Aynı zamanda sıklıkla depresyona, suçluluk duygularına, kaygıya ve hatta hareketsizliğe de neden olabilmektedir (Boss, 2016). İlişkinin sona ermesi ya da bağlantıyı kesen kişinin aniden ortadan kaybolması, bir eşin ölümünün ardından yaşanan yas sürecine benzemektedir (Sbarra ve Emery, 2005).

Farklı ilişki türleri farklı ilgi düzeyine sahiptir ve bir ilişkinin öneminin değerlendirilmesi kesinlikle kişisel olsa da (Blumer, 1969), toplumda romantik ilişkilere ayrı bir değer verilmektedir (Brake, 2012; Reynolds ve Wetherell, 2003). Romantik ilişkilerin münhasırlığı kişinin özel olma duygusunu güçlendirmekte (Koerner, 2019), bu da romantik bağlamda hayaletleşmeye maruz kalmanın benlik saygısını diğer bağlamlara göre neden daha fazla etkilediğini açıklamaktadır. Bu nedenle, hayaletleşmeye maruz kalma, diğer ilişkisel süreçlerle kıyaslandığında daha dikkat çekici ve acı verici olabilmekte ve bu nedenle daha büyük tehdit oluşturmaktadır (Reynolds ve Wetherell, 2003).

Hayaletleşme, řu ana kadar diğer ilişki bitirme stratejilerinden farklıdır (Freedman vd., 2019). Literatürde bulunan mevcut ayrılma stratejilerine benzer olmasına rağmen, araştırmacıların ortaya çıkışını medya teknolojilerine bağladıkları göz önüne alındığında, genellikle yeni bir ayrılma stratejisi olarak tanımlanmaktadır (Timmermans vd., 2020). Romantik bir ilişkinin sona ermesi tek başına sıkıntıya neden olabilirken, ne tür bir ayrılma stratejisi

kullanıldığına ve bir bütün olarak ayrılık sürecinin nasıl geçtiğine bağlı olarak sıkıntının miktarı değişebilmektedir.

Bir ilişkinin bitirilmesi iki taraflı veya tek taraflı olarak gerçekleşmektedir. İkili ayrılıklar, her iki partnerin de ilişkinin sona erme sorumluluğunu paylaştığını gösterir, oysa tek taraflı ayrılıklarda, bir partner çözülmeyi başlatır. Doering (2010) ikili ayrılıkların nadir olduğunu tek taraflı ayrılıkların ise daha sık görüldüğünü ifade etmektedir. Bu nedenle ayrılık sonrası süreçte farklı durumlar ortaya çıkabilmektedir. Hayaletleşme sürecinde ayrılık bir anda gerçekleştiğinden hayaletleşmeye maruz kalan eş, olan bitene anlam verememektedir. Bu nedenle partnerin iletişim kurmamasının ne anlama geldiğini anlamakta dolayısıyla süreci yönetmekte zorlanmaktadır (Freedman vd., 2019). Bu nedenlerle hayaletleşmeye maruz kalan kişinin ilişkiyi bitirmesi de uzun sürebilmektedir (LeFebvre, Allen vd., 2019). Genel olarak, duyguların açık ve dürüst olarak ifade edildiği ve ayrılık niyetini içeren doğrudan konuşmalar genellikle yakınlığın, partner benzerliğinin ve sosyal ağ örtüşmesinin yüksek olduğu ilişkilerde meydana gelmektedir (Banks vd., 1987; Baxter, 1982). Buna karşılık, iletişimden çok kaçınmayı içeren dolaylı stratejiler, samimiyet düşük olduğunda daha sık kullanılmaktadır (Banks vd., 1987; Baxter, 1982).

Uzun süreli ilişkiler, hayaletleşmeyi son derece karmaşık hale getirebilecek, bir dereceye kadar ilişkinin yerleşikliği ve duygusal bağlantılar örneğin birlikte yaşama, aile bağlantıları, çocuklar, ortak mali durum gibi değişkenlerle ifade edilmektedir. Geçmiş araştırmalar yakınlık ve bağlılık yüksek olduğunda daha "şefkatli" çözüme stratejilerinin kullanıldığını göstermiştir (Banks vd., 1987; Cody, 1982). Buna karşılık, kısa vadeli ilişkiler, hayaletleşme yoluyla kendini açığa çıkarmayı kolaylaştıran ve dolayısıyla daha kabul edilebilir hale getiren, önemli ölçüde yerleşiklik ve duygusal bağlantıdan yoksundur (Freedman vd., 2019; Koessler vd., 2019; Manning vd., 2019). Koessler ve arkadaşları (2019), hayaletleşme yoluyla sona eren ilişkilerin daha kısa vadeli olduğunu ve doğrudan konuşma ile sonlandırılanlara göre daha az bağlılıkla karakterize edildiğini keşfetmişlerdir. Navarro ve arkadaşları da (2020) hayaletleşme davranışlarının çevrimiçi arkadaşlık sitelerini/uygulamalarını kullanma, çevrimiçi flört uygulamalarında/sitelerinde harcanan süre, çevrimiçi gözetim ve diğer kısa süreli ilişkilerle bağlantılı olduğunu belirtmektedir.

Baxter (1982), kaçınma taktiklerinin yakın bir ilişkiden ziyade bir arkadaşlıktan kopmak için kullanılmasının daha olası olduğunu bulmuştur. Kendini geriye çekme yöntemi kademeli veya aniden olabilir ve karşıdaki kişiyle kurulan ilişkinin uzunluğuyla yakından ilişkili bulunmuştur (Yap vd., 2021). Arkadaşlık ne kadar uzun olursa, hayaletleşme uygulayıcıları daha fazla tereddüt, pişmanlık ve suçluluk hissetmişlerdir. Bu bulgular, bağlılık ve ilişki süresi arttıkça, hayaletleşmenin bir ayrılma stratejisi olarak kullanılmasının giderek daha zor ve daha az olası olabileceğini düşündürmektedir.

Hayaletleşme ve Cinsiyet

Cinsiyet açısından değerlendirildiğinde bazı araştırmalar, erkeklerle karşılaştırıldığında kadınların daha büyük bir oranının siber kötüye kullanım kurbanı olduğunu gösterirken (Reed vd., 2017; Zweig vd., 2013), bazı araştırmalar da erkeklerin kadınlardan daha fazla mağdur olduğunu bildirmiştir (Bennett vd., 2011; García-Sánchez vd., 2017). Erkekler ve kadınlar siber kötüye kullanımı farklı şekilde uygulayabilmektedirler. Erkekler daha doğrudan saldırganlık eylemleri gerçekleştirme eğilimindeyken (Perry ve Pauletti, 2011), kadınlar ise çevrimiçi davranışları izlemek gibi daha dolaylı davranışlar sergilemektedirler (Taylor ve Xia, 2018). Kadınlar, mesajları aniden kesmek ve eşi sessizce cezalandırmak gibi hayaletleşme stratejileri kullanmaya erkeklerden daha yatkındır (Biolcati vd., 2022). Öte yandan hayaletleşme ile ilgili olarak, önceki bir çalışmada (Navarro vd., 2020), katılımcılar arasında cinsiyete veya mevcut duygusal duruma (bekar veya bir partnere sahip olma) göre anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir. Buna göre, kadın ve erkek bir ilişkiyi ortadan kaybolarak bitirme konusunda farklılık göstermemektedir.

Hayaletleşme ve Başa Çıkma Stratejileri

Baş çıkma stratejileri açısından, büyüme inançları daha güçlü olan bireyler, büyüme inançları zayıf olan bireylere göre ilişki sürdürme başa çıkma stratejilerini daha fazla kullanma eğilimindeyken, kader inançları daha güçlü olan bireylerin, kader inançları zayıf olan bireylere göre uzaklaşmayı başa çıkma mekanizması olarak kullanma olasılıkları daha yüksektir (Knee, 1998). Dolayısıyla daha güçlü kader inançlarına sahip katılımcılar, hayaletleşmeyi bir ilişkiyi sonlandırmanın daha kabul edilebilir bir yolu olarak görmüşlerdir. Daha güçlü kader inançları, romantik bir partnere hayaletleşme uygulamakla olumlu bir şekilde ilişkili bulunmuş, ancak arkadaşlıklardaki gosting davranışıyla ilişkili bulunmamıştır. Yine Freedman ve arkadaşları (2018), örtük ilişki teorileri ile hayaletleşme davranışları, niyetleri ve algıları arasındaki ilişkiyi araştırmışlardır. Daha fazla kader inancına yani ilişkilerin istikrarlı ve değişmez olduğuna ve insanların uyumlu olup olmadığına dair inanç (Knee, 1998) sahip bireylerin hayaletleşme olasılıklarının daha yüksek olduğunu, gelecekte gosting kullanma olasılıklarının daha yüksek olduğunu bulmuşlardır. İlişkiler dinamiktir ve zaman içinde gelişme ve iyileşme yeteneğine sahiptir anlayışına yani daha yüksek büyüme inançlarına sahip bireyler (Knee, 1998), gelecekte hayaletleşme olasılıklarının daha düşük olduğunu bildirmişlerdir. Dahası, daha yaygın büyüme inançları, kişiler arası çatışma yaşayan çiftler için bir tampon görevi görmektedir (Knee vd., 2004).

Hayaletleşme ve Nevrotizm

Nevrotikliği yüksek olan bireyler ilişkilerinde daha düşmanca, endişeli, depresif, dürtüsel ve ayrıca mantıksız davranışlara daha yatkın olabilmektedirler. Uyumluluk düzeyi düşük olan

bireyler, düşmanca ve asabi olma, başkalarına güvenmeme, sevmedikleri kişileri dışlayacak şekilde davranma, saldırma veya cezalandırma ihtiyacı hissetme ve başkalarına karşı duygusal ifade ve bağlılıktan yoksun olma (Hines ve Suudino, 2008), psikolojik sıkıntı ve olumsuz duygulanımı daha yoğun yaşama eğilimindedirler. Nevrotik insanlar, ruh halinde düzensizlik ve başkalarına karşı dengesiz duygularla dürtüsel davranabilirler. Önceki araştırmalar, "gerçek hayatta" nevroitik erkeklerin yakın partner şiddetinin failleri olduğunu (Hellmuth ve McNulty, 2008) ve duygusal olarak dengesiz kadınların romantik ilişkilerinde psikolojik saldırganlık uyguladıklarını göstermiştir (Rampersad, 2008). Ayrıca Carton ve Egan (2017), düşük uyumluluğun hem psikolojik hem de fiziksel/cinsel istismarın işlenmesi ile yordayıcı bir ilişkisi olduğunu bildirmişlerdir.

Hayaletleşme ve Karanlık Üçlü

Hayaletleşme davranışlarıyla ilişkisi incelenen bir diğer değişken Karanlık Üçlü kişilik özellikleridir. Araştırmacılar için dikkat çekici olan Karanlık Üçlü kişilik özellikleri Narsisizm (örneğin, yetki, üstünlük), Makyavelizm (örneğin, kinizm, manipülatiflik) ve psikopatiden (yani, duygusuz sosyal tutumlar, kişilerarası düşmanlık) oluşmaktadır. Bağlanma stilleri ve kişiliğin karanlık üçlüsü (Makyavelizm, psikopati ve narsisizm) ile ilgili bireysel farklılıklar, farklı hayaletleşme deneyimleriyle ilişkilendirilmiştir (Koessler, 2018).

Hayaletleşme, Karanlık Üçlü özellikleriyle karakterize edilen kişiler için ilişkileri sonlandırmanın özellikle çekici bir yolu olabilir, çünkü onlar bu tür bir ayrılma tarzını bastırabilecek empatiden yoksun olma eğilimindedirler ve günlük ilişkiler için motive olurlar. Pasif agresif olduklarından, ilişkinin sonlandırılmasının istenmeyen veya cezalandırıcı yönlerinden, zor konuşmalardan kaçınır, bencil ve anlayışsız bir niyetle yapıldığından duygusuzdurlar. Karanlık Üçlü özellikleriyle karakterize edilenler, düşük düzeyde empatiye sahip olup (Turner vd., 2019) ödül arama davranışlarını tercih ederler (Jonason ve Jackson, 2016). Başkalarının duygularını ve bakış açılarını anlayabilen bireylerin, basitçe ortadan kaybolmak, olanları yönetmek ve anlamak için eşlerini yalnız bırakmak yerine ilişkinin çözülmesine daha doğrudan ve empatik bir şekilde yaklaşabilmeleri muhtemeldir. Bu nedenle, daha fazla empati hayaletleşmeyi başlatma olasılığını azaltabilir.

Makyavelizm ile karakterize edilenler, oyun oynamayı seven bir tarza sahiptir (Jonason ve Kavanagh, 2010) ve bir partner olarak çekiciliklerini artırmak için elde edilmesi zor olanı oynarlar (Jonason ve Li, 2013). Narsisizm ve psikopati ile karakterize edilenler; tecavüzü kolaylaştırıcı tutumlara sahip olabilir, cinsel zorlamada bulunabilir (Lyons vd., 2020; Prusik vd., 2021) ve saldırgan ilişki kurabilirler (Carton ve Egan, 2017). Makyavelist olanların aleni ikiyüzlülüğü, açık ve dürüst ayrılmalar onların dünyaya ve ilişkilere karşı aldatıcı, pragmatik yaklaşımlarıyla çelişebileceği göz önüne alındığında, hayaletleşmeyi teşvik edebilmektedir.

Daha yüksek bir güç duygusuna sahip bireylerin, güç statüleri göz önüne alındığında bunu meşru olarak kabul edebildiklerinden; kendilik algısı daha yüksek olan bireyler, başkalarının ilişkisel ve duygusal ihtiyaçları hakkında daha az endişe duyabildiklerinden hayaletleşmeyi başlatma ve kullanma olasılığı daha yüksektir (Navarro vd., 2020). Hayaletleşme, duygusal olarak soğuk, hatta taciz edici olmayan, ilişkileri sonlandırmanın bir yolu olarak belirtilir, bu nedenle, psikopatisi yüksek olanlar gibi, ruhsal duygusuzlukla karakterize edilenler, hayaletleşmeyle meşgul olabilir (Jonason vd., 2021) Spesifik olarak, kaygılı bağlanma stiline sahip bireyler daha çok hayaletleşme kurbanı olurken, makyavelist ve psikopatolojik bireylerin başkalarına hayaletleşme uygulama olasılığı daha yüksek bulunmuştur (Koessler, 2018). Ayrıca, Makyavelizm ve psikopatinin, başkalarına hayaletleşme uygulamakla pozitif olarak ilişkili olduğu, Makyavelizm ve narsisizmin ise başkaları tarafından goshtinge uğramakla pozitif olarak ilişkili olduğu bulunmuştur (Koessler vd., 2019).

Hayaletleşme ve Bağlanma

Doğrudan sona eren ayrılıkların hayaletleşmeyle sona erenlere kıyasla daha fazla bağlılıkla karakterize edildiği belirlenmiştir (Koessler vd., 2019). Gerçek duygu ifadeleri ve çözülmenin dürüst, net açıklamalarını içeren doğrudan ayrılımların, yakınlığın yüksek olduğu ilişkilerde daha sık meydana geldiği, oysa daha fazla kaçınmayı içeren stratejilerin yakınlığın düşük olduğu durumlarda daha sık kullanıldığı bulunmuştur (Banks vd., 1987; Baxter, 1982; Cody, 1982). Collins ve Gillath (2012) ise kaçınma düzeyi yüksek olan bireylerin hayaletleşme gibi dolaylı sonlandırma stratejilerini kullanma olasılıkları daha yüksektir. Bu, partnerlerin birbirleriyle yakın ve samimi bir bağ geliştirdikleri ilişkilerde, yerleşik şefkat ve saygı duyguları nedeniyle doğrudan konuşmaların tercih edilen ayrılma stratejisi olabileceğini düşündürülebilir.

Kaygılı bağlanan ve reddedilmeye duyarlı bireylerin çevrimiçi flört platformlarını kullanma olasılıkları da daha yüksektir (Chin vd., 2019; Correa vd., 2010). Romero-Canyas ve arkadaşları (2010), reddedilmeye duyarlı kişilerin reddedildiklerinde genellikle düşmanca ve saldırgan davranışlar sergilediklerini bulmuşlardır. Bu tür bulgular, reddedilme duyarlılığı ve kaygıyla bağlanan bireylerin başkalarında hayaletleşme davranışına yol açma olasılığının daha yüksek olabileceğini açıklayabilir.

Hayaletleşme'nin Sonuçları

Olumsuz bir deneyim olarak hayaletleşme kurbanı olmanın çeşitli ruh sağlığı değişkenleriyle ilişkili olduğu bulunmuştur (Navarro vd., 2020). Hayaletleşme kurbanı olmanın üzüntü, incinme, öfke ve hayal kırıklığı gibi ruh sağlığıyla ilgili olumsuz duygularla ilişkili olduğu belirlenmiştir (Astleitner vd., 2023; Timmermans vd., 2020).

Tematik içerik analizi kullanılarak, hayaletleşme kurbanlarının ilişkinin çözülmesini detaylandığı üç aşama belirlenmiştir (Pancani vd., 2021). İlk aşama şaşkınlık ve kafa karışıklığı, ikinci aşama suçluluk, öfke ve üzüntü son aşama ise kabullenme, ayrılma ve yeni ilişkilere yatırım şeklindedir. Hayaletleşmeye maruz kalanlar var olmayan iletişim nedeniyle belirsizlik yaşayabilirler. Hayaletleşmeye maruz kalan partnerler hem iletişim eksikliği ve bu iletişim eksikliğine neyin sebep olduğu hem de ilişki kaybı hakkında bilgi aramak için, "Ne oldu?", "Buna ne sebep oldu?", "Buna neden olacak ben ne yaptım?", "Benim sorunum ne?" "Benim neyim var?" ve "Durumu neden okuyamadım?" sorularını sorabilirler. Ayrılıklar cevapsız sorular ve incinme, ıstırap veya acı gibi olumsuz duygular bırakabilir çünkü hayaletleşme başkalarına yönelik, dolaylı, şefkatli olmayan aracılı kanallar kullanır (LeFebvre, 2017; LeFebvre, Ramirez, vd., 2019).

Belirsizliği ortadan kaldırdıktan ve bağlantıyı kesen kişinin kasıtlı olarak onları görmezden geldiğini fark ettikten sonra, katılımcılar rahatlamış hissetmemişlerdir. Bunun yerine, kendilerini değersiz, suçlu, görünmez ve güçsüz hissettiklerini ifade ederek, ghostingin ait olma, kontrol, özgüven ve anlamlı varoluş gibi temel ihtiyaçları tehdit edebileceğini ileri sürmüşlerdir (Campaioli vd., 2022). Hayaletleşme deneyimleri ve ait olma ihtiyacı, kurbanları sosyal statülerini geri kazanmaya iter (Pancani vd., 2021).

İlişkisel çözülmenin yol açtığı etkiler, ilişkiye duygusal yatırım ve alternatif ilişki fırsatları gibi birçok faktörden etkilenir (Rhoades vd., 2011; Smart Richman ve Leary, 2009). Bir ilişkiye daha fazla zaman ve duygusal kaynak ayıranların, özellikle de ayrılmayı beklemiyorlarsa, daha fazla duygusal sıkıntı çekmeleri muhtemeldir. Nitekim birçok rapora göre, geçmiş bir ilişkiye yapılan yüksek yatırım ve uzun vadeli ilişkiler, ayrılma stratejisinden bağımsız olarak, ayrılığa karşı daha yoğun tepkilerle ve daha fazla sıkıntı ile sonuçlanmıştır (Rhoades vd., 2011). Ayrıca, ayrılığın nasıl gerçekleştiği, kimin bırakıldığı psikolojik sonuçların belirlenmesinde çok önemli bir rol oynayabilir. Ayrılığın nasıl meydana geldiğinden daha çok, ayrılık üzerinde kontrolü olmayan, reddedilen partner olmak, çok daha büyük sıkıntı deneyimlerine katkıda bulunabilir.

Hayaletleşme olumsuz duygular uyandırdığı düşünülen teorik reddedilme ve dışlanma modelleriyle de uyumludur (Smart Richman ve Leary, 2009; Williams, 2009). Dışlanma ise; ait olma, kendine saygı, kontrol ve anlamlı varoluş gibi temel ihtiyaçları tehdit eder ve sonuç olarak yalnızlığı, depresif ruh halini, hayal kırıklığını, kaygıyı ve çaresizliği artırabilir (Williams, 2009). Bağlantıyı kesen partnerin kasıtlı olarak onları görmezden geldiği netleştikten sonra, hayaletleşmeye uğrayanlar rahatlamış hissetmemişler; bunun yerine, kendilerini değersiz, suçlu, görünmez ve güçsüz hissettiklerini ifade etmişlerdir (Campaioli vd., 2022). Dolayısıyla hayaletleşme ait olma, kontrol, özgüven ve anlamlı varoluş gibi temel ihtiyaçları tehdit edebilmektedir İnternet üzerinden göz ardı edilmek (siberostakizm) psikolojik sıkıntı, duygusal düzensizlik, yalnızlık, üzüntü ve kaygı ile ilişkili bulunmuştur (Davidson vd., 2019; Waldeck vd.,

2017). Ancak, göz ardı edilenlere göre hayaletleşmeye uğrayanların dışlanmışlık duygularının daha güçlü olduğu bulunmuştur. Yapılan araştırmalar, mağdurların tamamen görmezden gelinmektense genellikle olumsuz ilgiyi, bu aşağılanmak ve hatta fiziksel şiddetin hedefi olmak bile olabilir daha fazla tercih ettiğini göstermektedir (Zadro, 2004; Zadro vd., 2005). Her ayrılma stratejisinin aynı şekilde acımadığı ve reddedilmeye kıyasla hayaletleşmenin genellikle temel ihtiyaçlara yönelik daha yüksek tehdit ve dışlanma duyguları gibi daha kötü sonuçlara yol açtığı görülmektedir (Pancani vd., 2022). Dışlanma için neden bulamamak, dışlayıcı olayı belirli bir nedene atfetmekten daha büyük acı vermektedir. İlişkiyi kesen kişinin davranışının altında yatan sebepleri belirlemek; ilişkinin çözülmesinde çok önemlidir, çünkü bireylerin olayı yorumlamasına ve ondan kurtulmasına yardımcı olmaktadır (Blackburn vd., 2014). Hayaletleşmeyi karakterize eden iletişim eksikliği, bu süreci son derece karmaşık hale getirerek mağdurlarda kafa karışıklığı ve belirsizlik yaratır ve onların ayrılığın üstesinden gelmelerini zorlaştırmaktadır (LeFebvre, 2017). Dolayısıyla hayaletleşmeye uğrayanlar, reddedilenlerden daha fazla dışlanmış hissedebilirler ve hayaletleşmenin daha tehdit edici bir dışlayıcı deneyimi temsil ettiği söylenebilir.

Hayaletleşme, ait olma ihtiyacını engelleyen sosyal dışlanma örneğini temsil ettiğinden, bu ayrılma stratejisinin özellikle öfke ve üzüntü olmak üzere olumsuz duyguları ortaya çıkarması da (Chow vd., 2008) şaşırtıcı değildir. İlişkinin sona ermesi, özellikle genç yetişkinler için alışılmadık bir durum olmasa da (Sprecher ve Fehr, 1998), süreç yine de sıklıkla üzüntü, endişe ve öfkeyi içeren duygusal tepkilere neden olur, iştahsızlık ve uyku sorunu gibi fiziksel tepkilere neden olabilir (Morris ve Reiber, 2011). Aslında, dolaylı ayrılık stratejileri (örneğin, kaçınma/geri çekilme, aracılıklı) en az merhametli stratejiler olarak tanımlanmış (Sprecher vd., 2010) ve ayrılığın ardından daha fazla sıkıntı ile ilişkili olduğu bulunmuştur (Collins ve Gillath, 2012). Bazı çalışmalarda (Cooper vd., 2010; Fisher vd., 2010) uzun süreli ilişkilerde romantik reddin ağrı ağrı hareketine geçirdiği görülmüştür. Sosyal reddetme üzerine yapılan bir araştırma da (Van der Molen vd., 2017), özellikle reddedilme beklenmedik olduğunda, ağrı ağı ile örtüşen beyin bölgelerinde aktivasyon ile ilişkili olduğunu göstermiştir.

Ayrıca hayaletleşme bir sosyal reddetme biçimi olduğundan, hem başlatanlar hem de başlatamayanlar için belirsizliğe ve acıya neden olabilir. (Kendler vd., 2003). Belirsiz kayıp iki tür yokluk yaratır: (a) psikolojik varlığı olan fiziksel yokluk (b) fiziksel varlığı olan psikolojik yokluk (Boss, 2007). Benzer şekilde, hayaletleşme, dijital bir teknolojik varlığı sürdürürken fiziksel ve psikolojik yokluğu mümkün kılan bir paradoks içinde işler (LeFebvre, 2017). Amaç, bilgi eksikliğine ve süregelen belirsizliğe rağmen anlam bulmaktır (Boss, 2007). Oysa kişilerarası ilişkilerdeki belirsizlik, kişilerarası bir karşılaşmanın nasıl ilerleyeceğine dair bir güven eksikliği oluşturur (Berger ve Bradac, 1982).

Kaybın, ilişkisel bir kopuş tarafından yaratılan belirsizlikle karmaşıklaştığına dikkat etmek önemlidir. Böyle bir durumda yas süreci donabilir veya durabilir (Boss, 1999). Hayaletleşmeye uğrayan partnerler, kişilerarası iletişimlerinin ve ardından gelen ilişkilerinin sona erip bitmediği konusunda kafa karışıklığı yaşayabilir. Yüzleşmenin olmaması, kurbanların ayrılıktan kısmen sorumlu ve suçlu oldukları konusunda endişelenmelerine yol açmıştır. Aynı zamanda hayalet partner olmaktan suçlu hissetmek, durumu düzeltme umudunu besleyerek ve ilişkiyi onarma girişimlerinin olasılığını artırarak ayrılığın kabulünü engelleyebilmektedir (DeWall ve Richman, 2011). Bunun yanı sıra romantik ilişkiler dışında, yapılan bir çalışmada bazı katılımcılar arkadaşlığa yapılan yatırım ve bağlılık nedeniyle arkadaşlık hayaletleşmesinin muhtemelen romantik hayaletleşmeden daha incitici olduğunu belirtmişlerdir. Arkadaşlar arasındaki güven düzeyi nedeniyle arkadaşlık hayaletleşmesinin daha çok acıttığını savunmuşlardır.

Az sayıda çalışma ise (Buehler, 1987; Helgeson, 1994; Tashiro ve Frazier, 2003) romantik ilişkinin sona ermesinden kaynaklanabilecek olumlu yaşam değişikliklerine odaklanmıştır. Ayrılıklar aynı zamanda bireylere, benlik algısında ve kişilerarası önceliklerde olumlu değişiklikler de dahil olmak üzere, yapıcı bir şekilde gelişme ve değişme fırsatı da sağlamaktadır (Tashiro ve Frazier, 2003). Tipik olarak travmatik bir olay olarak algılanırsa da, çözülme aynı zamanda dirençliliğe ve artan memnuniyet ve iyi oluşa yol açabilecek olumlu değişiklikler de sunar (Sbarra vd., 2012; Tashiro ve Frazier, 2003). Ayrılmanın sonuçları, uzun süreli kişisel ve ilişkisel etkiler yaratabilir. Aynı ilişki içindeki partnerler arasındaki ayrılık sonrası olumlu ve olumsuz duygu farklılıklarını araştıran Sprecher (1994); incinme, hüsrana, depresyon, yalnızlık gibi olumsuz duyguların olumlu duygulardan daha yoğun deneyimlendiğini, ancak sevgi ve rahatlama gibi olumlu duyguların da var olduğunu rapor etmiştir.

Sonuç

Son zamanlarda popüler basında oldukça fazla yer alan ghosting kullanımı, ilişkilerde artan teknoloji kullanımına bağlanmıştır (LeFebvre, 2017). Ghosting bu çalışmada hayaletleşme olarak ele alınmıştır. Hayaletleşmenin ruh sağlığı ve iyi oluş üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğu araştırmacılar (Smith vd., 2021 ; Twomey ve O'Reilly, 2017) tarafından da ortaya konulmuştur. Sosyal medya kullanımı ile ruh sağlığı arasındaki negatif ilişki bulunmaktadır (Astleitner vd., 2023; Valkenburg vd., 2022). Sosyal medya kullanımı cinsiyet, yaş, ait olma ihtiyacı, sosyal karşılaştırma yönelimi, sosyal kimlik, histrionik kişilik gibi değişkenlerle ilişkili olarak açıklanmıştır. Sosyal medya kullanım sıklığının, bir şeyleri kaçırma korkusu, hayaletleşme kurbanı olma ve hayal kırıklığı yaşama deneyimleri ile pozitif bir ilişkisi olduğu ve tüm bu değişkenlerin ruh sağlığı üzerinde olumsuz bir etkiye sahip olduğu varsayılmıştır.

Sosyal medyayı fazla kullanan kişilerin daha fazla muğlaklaştırma deneyimi bildirdiklerini (Berryman vd., 2019) çünkü muğlaklaştırmanın kişisel pazarlama ve mahremiyet yönetimi için bir strateji olarak uygulanabileceğini (Child ve Starcher, 2016) doğrulamaktadır. İnsanlar, çok fazla bilgi ifşa etmeden ilgi uyandırmak için kasten gizemli bir şekilde kendileri hakkında paylaşımda bulunmaktadırlar. Bu nedenle kolayca ortadan kaybolmaya da izin vermektedir. Sosyal medya başkalarıyla kolaylıkla bağlantı kurmayı sağladığı için, bir yandan anonim, diğer yandan da gözetleme ve kontrolü kolaylaştırdığı da göz önüne alındığında ilişkinin aniden tek taraflı olarak bitirilme olasılığı da artmaktadır (Astleitner vd., 2023; Thomas ve Dubar, 2021). Anonim olmak ve kontrole sahip olmak, sosyal ilişkilerden çekilme olasılığını artırmaya katkıda bulunmaktadır (Astleitner vd., 2023). Bu nedenlerle sosyal ağların ilişkileri bozmada da bir rolü olabileceği fark edilmeye başlanmıştır.

Timmermans vd., (2020) tarafından tek taraflı olarak bir partnerle teması kesmek ve onun ulaşma girişimlerini görmezden gelmek olarak tanımlanan hayaletleşme son zamanlarda çok sık karşılaşılan bir durum haline gelmektedir. Romantik ilişkilerde ayrılığın nasıl gerçekleştiği, kimin bıraktığı ve kimin bırakıldığı psikolojik sonuçların belirlenmesinde çok önemli bir rol oynamaktadır. Ayrılığın nasıl meydana geldiğinden daha çok, ayrılık üzerinde kontrolü olmayan, reddedilen partner olmak, çok daha büyük sıkıntı deneyimlerine katkıda bulunmaktadır. Hayaletleşmeye maruz kalan partner fiziksel ve psikolojik olarak bu durumdan olumsuz etkilenmektedir. Ayrıca bireyin daha sonraki ilişkileri için kaygı duymasına da neden olabilmekte dolayısıyla kişinin daha sonraki romantik ilişkilerini de etkilemektedir.

Hayaletleşmenin olumsuz etkileri de göz önüne alındığında yapılacak olan dijital flört şiddetini önleyici çalışmalar için öncelikle kapsamlı bir kuramsal bilgiye ihtiyaç duyulmaktadır. Bu olumsuz durumla baş etme stratejileri oluşturulması ve bu konuda farkındalığın artırılması açısından literatürde yer alan bilgilerin bir arada sunulması önemlidir. Hayaletleşme ve etkilerini anlamaya yardımcı olma konusunda farkındalık yaratacak bu çalışma, Türkiye’de sınırlı araştırılan bir fenomen olan internet aracılı iletişim yoluyla ilişkileri sona erdirmek için kullanılan dijital taktik hakkında bilimizi artırmaya katkıda bulunmaktadır. Dolayısıyla bu alanda yalnızca ilk adımı temsil etmekte, hayaletleşme davranışına ilişkin incelikli bir bakış açısını vurgulamaktadır ve psikolojik uygulamalar açısından da çıkarımlara sahiptir. Bu amaçla yapılan bu çalışmanın literatüre ve daha sonraki çalışmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Hayaletleşmenin artan teknoloji kullanımı ile ilişkili olduğu belirlendiğinden, bilinçli teknoloji kullanımının insan yaşamındaki önemi bir kez daha ortaya çıkmaktadır. Teknolojideki gelişmeler, ilişkinin çözülme sürecini etkilemektedir. Bu kapsamda romantik ilişkilerin sona erdirilmesi bağlamında teknolojinin nasıl kullanıldığına ilişkin etkilerin daha kapsamlı olarak anlaşılması adına daha fazla araştırma yapılabilir. Hayaletleşme; farklı bireysel, kişilerarası ve

ilişkisel gibi ek faktörler tarafından daha iyi açıklanabilir. Bunun yanı sıra kaygı, öz yeterlik, ilişki doyumu ve kişilik gibi psikolojik yapılar da dikkate alınarak çalışmalar yapılabilir. Ayrıca psikolojik müdahale perspektifinden bakıldığında önleme, sosyal medya ve ilgili ruh sağlığı sorunları hakkında kendi kendine yardım programları oluşturulabilir. Sosyal medya ile ilgili ruh sağlığı sorunlarına yönelik teşhis ve müdahale faaliyetlerinde bireylerin kişiliğinin sosyal yönleri ve sosyal medya deneyimleri dikkate alınabilir. Psikoloji ve psikolojik danışmanlık alanında bilinçli teknoloji kullanımı eğitimlerinin içeriği genişletilerek dijital partner şiddeti kapsamında hayaletleşme ve hayaletleşmenin psikolojik sonuçları da çalışmalara dahil edilerek bu konuda farkındalık oluşturulabilir. Akıllı telefon, bilgisayar, sosyal medya ya da daha farklı teknolojik iletişim kanalları aracılığıyla kurulan iletişim ve yakın ilişkilerin riskleri hakkında eğitimler verilebilir. Önlemler, sosyal medya kullanımının birden fazla kişisel ve sosyal yönünü kapsayan yaklaşımlara atıfta bulunabilir. Bu kapsamda dijital ortamlardaki partner şiddetinin araştırılması güncel bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Dijital ortamlardaki partner şiddetlerinden biri olarak açıklanan hayaletleşme ile ilgili yapılacak olan betimsel araştırmalara da ihtiyaç duyulmaktadır. Özellikle ülkemizde yapılacak çalışmalar hayaletleşme konusunda kültürel özelliklerin ortaya çıkarılmasına katkı sağlayacaktır. Yapılacak araştırmaların literatürdeki boşluğu dolduracağı düşünülmektedir. İhmal ve istismar çalışmaları kapsamında dijital istismar konusunda yapılacak çalışmalara hayaletleşme konusu dahil edilebilir.

KAYNAKÇA

- Astleitner, H., Bains, A., & Hörmann, S. (2023). The effects of personality and social media experiences on mental health: Examining the mediating role of fear of missing out, ghosting, and vaguebooking. *Computers in Human Behavior*, 138, 107436. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2022.107436>
- Baker, C. K., & Carreno, P.K., (2016). Understanding the role of technology in adolescent dating and dating violence. *Journal of Child and Family Studies*, 25, 308–320. <https://doi.org/10.1007/s10826-015-0196-5>
- Banks, S. P., Altendorf, D. M., Greene, J. O., & Cody, M. J. (1987). An examination of relationship disengagement: Perceptions, breakup strategies, and outcomes. *Western Journal of Speech Communication*, 51, 19–41. <https://doi.org/10.1080/10570318709374250>
- Baxter, L. A. (1982). Strategies for ending relationships: Two studies. *Western Journal of Speech Communication*, 46(3), 223–241. <https://doi.org/10.1080/10570318209374082>
- Bennett, D. C., Guran, E. L., Ramos, M. C., & Margolin, G. (2011). College students' electronic victimization in friendships and dating relationships: Anticipated distress and associations with risky behaviors. *Violence and Victims*, 26, 410–429. <https://doi.org/10.1891/0886-6708.26.4.410>
- Berger, C. R., & Bradac, J. J. (1982). Language and social knowledge: Uncertainty in interpersonal relationships. London, England: Edward Arnold.
- Berryman, C., McHugh, B., Wisniewski, P., Ferguson, C., & Negy, C. (2019). User characteristics of vaguebookers versus general social media users. In G. Meiselwitz (Ed.), *Social computing and social media. Design, human behavior and analytics* (pp. 169–181). Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-030-21902-4_13.
- Biolcati, R., Pupi, V., & Mancini, G. (2022). Cyber dating abuse and ghosting behaviours: personality and gender roles in romantic relationships. *Current Issues in Personality Psychology*, 10(3), 240-251. <https://doi.org/10.5114/cipp.2021.108289>
- Blackburn, K., Brody, N., & LeFebvre, L. (2014). The I's, we's and she/he's of breakups: Public and private pronoun usage in relationship dissolution accounts. *Journal of Language and Social Psychology*, 33(2), 202–213. <https://doi.org/10.1177/0261927X13516865>
- Blumer, H. (1969). *Symbolic interactionism: Perspective and method*. Englewood Cliffs.
- Boss, P. (2007). Ambiguous loss theory: Challenges for scholars and practitioners. *Family Relations*, 56(2), 105–111. <https://doi.org/10.1111/j.1741-3729.2007.00444.x>
- Boss, P. E. (1999). *Ambiguous loss: Learning to live with unresolved grief*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Boss, P. E. (2016). The context and process of theory development: The story of ambiguous loss. *Journal of Family Theory & Review*, 8(3), 269–286. <https://doi.org/10.1111/jftr.12152>
- Brake, E. (2012). *Minimizing marriage. Marriage, morality, and the law*. Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780199774142.001.0001>
- Buehler, C. (1987). Initiator status and the divorce transition. *Family Relations*, 36(1), 82–86. <https://doi.org/10.2307/584653>
- Bylsma, W. H., Cozzarelli, C., & Sumer, N. (1997). Relation between adult attachment styles and global self-esteem. *Basic and Applied Social Psychology*, 19(1), 1-16. https://doi.org/10.1207/s15324834basps1901_1
- Campaioli, G., Testoni, I., & Zamperini, A. (2022). Double blue ticks: Reframing ghosting as ostracism through an abductive study on affordances. *Cyberpsychology: Journal of Psychosocial Research on Cyberspace*, 16(5). <https://doi.org/10.5817/CP2022-5-10>

- Carton, H., & Egan, V. (2017). The dark triad and intimate partner violence. *Personality and Individual Differences*, 105, 84–88. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2016.09.040>
- Child, J.T., & Starcher, S.C. (2016). Fuzzy Facebook privacy boundaries: Exploring mediated lurking, vague-blocking, and Facebook privacy management. *Computers in Human Behavior*, 54, 483-490. <http://dx.doi.org/10.1016/j.chb.2015.08.035>
- Chin, K., Edelstein, R. S., & Vernon, P. A. (2019). Attached to dating apps: Attachment orientations and preferences for dating apps. *Mobile Media & Communication*, 7(1), 41–59. <https://doi.org/10.1177/2050157918770696>
- Chow, R. M., Tiedens, L. Z., & Govan, C. L. (2008). Excluded emotions: The role of anger in antisocial responses to ostracism. *Journal of Experimental Social Psychology*, 44(3), 896–903. <https://doi.org/10.1016/j.jesp.2007.09.004>
- Cody, M. (1982). A typology of disengagement strategies and an examination of the role intimacy, reactions to inequity, and relational problems play in strategy selection. *Communication Monographs*, 49(3), 148–170. <https://doi.org/10.1080/03637758209376079>
- Collins, T. J., & Gillath, O. (2012). Attachment, breakup strategies, and associated outcomes: The effects of security enhancement on the selection of breakup strategies. *Journal of Research in Personality*, 46 (2), 210–222. <https://doi.org/10.1016/j.jrp.2012.01.008>
- Cook, K., (2020). Mental Health, Relationships & Cognition. *The Psychology of Silicon Valley: Ethical Threats and Emotional Unintelligence in the Tech Industry*. 197–233. https://doi.org/10.1007/978-3-030-27364-4_8
- Cooper, J. C., Krepes, T. A., Wiebe, T., Pirkel, T., & Knutson, B. (2010). When giving is good: Ventromedial prefrontal cortex activation for others' intentions. *Neuron*, 67(3), 511–521. <https://doi.org/10.1016/j.neuron.2010.06.030>
- Correa, T., Hinsley, A. W., & de Zuniga, H. G. (2010). Who interacts on the Web? The intersection of users' personality and social media use. *Computers in Human Behavior*, 26(2), 247–253. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2009.09.003>
- Craft, S., & Garcia, Y.E., (2016). Interpersonal media used by couples in non-proximal romantic relationships: implications for psychological practice. In: *Emotions, Technology, and Health*. Academic Press, Elsevier, pp. 211–224. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-801737-1.00010-X>.
- Davidson, C. A., Willner, C. J., van Noordt, S. J., Banz, B. C., Wu, J., Kenney, J. G., ... & Crowley, M. J. (2019). One-month stability of Cyberball post-exclusion ostracism distress in adolescents. *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment*, 41(3), 400-408. <https://doi.org/10.1007/s10862-019-09723-4>
- Davis, A. P. (2015, June 19). Charlize Theron gets a black belt in ghosting. The Cut. <https://www.thecut.com/2015/06/charlize-theron-gets-a-black-belt-in-ghosting.html>
- De Wiele, C. V., & Campbell, J. F. (2019). From swiping to ghosting: Conceptualizing rejection in mobile dating. In A. Hetsroni & M. Tuncez (Eds.), *It happened on Tinder. Reflections and studies on internet-infused dating* (pp. 158– 175). Institute of Network Cultures
- DeWall, C. N., & Richman, S. B. (2011). Social exclusion and the desire to reconnect. *Social and Personality Psychology Compass*, 5(11), 919–932. <https://doi.org/10.1111/j.1751-9004.2011.00383.x>
- Doering, J. (2010). Face, accounts, and schemes in the context of relationship breakups. *Symbolic Interaction*, 33(1), 71–95. <https://doi.org/10.1525/si.2010.33.1.71>
- Edwards, S. (2015, July 20). Charlize Theron broke up with Sean Penn by ghosting him. Jezebel. <https://jezebel.com/charlize-theron-broke-up-with-sean-penn-by-ghosting-him-1712760688>

- Fisher, H. E., Brown, L. L., Aron, A., Strong, G., & Mashek, D. (2010). Reward, addiction, and emotion regulation systems associated with rejection in love. *Journal of Neurophysiology*, *104*(1), 51–60. <https://doi.org/10.1152/jn.00784.2009>
- Freedman, G., Powell, D. N., Le, B., & Williams, K. D. (2018). Ghosting and destiny: Implicit theories of relationships predict beliefs about ghosting. *Journal of Social and Personal Relationships*, *36*(3), 905–924. <https://doi.org/10.1177/0265407517748791>
- Freedman, G., Powell, D. N., Le, B., & Williams, K. D. (2019). Ghosting and destiny: Implicit theories of relationships predict beliefs about ghosting. *Journal of Social and Personal Relationships*, *36*(3), 905–924. <https://doi.org/10.1177/0265407517748791>
- García-Sánchez, V., Guevara-Martínez, C., Rojas-Solís, J., Peña-Cárdenas, F., & Cruz, G. (2017). Apego y ciber-violencia en la pareja de adolescentes [Attachment and cyber-violence in the adolescent couple]. *International Journal of Developmental and Educational Psychology*, *2*(1), 541–550. <https://doi.org/10.17060/ijodaep.2017.n1.v2.879>
- Ghosting. Cambridge Dictionary. Available online: <https://dictionary.cambridge.org/es/diccionario/ingles/ghosting> (accessed on 15 January 2023).
- Gough, B., & Lyons, A. (2016). The future of qualitative research in psychology: Accentuating the positive. *Integrative Psychological and Behavioral Science*, *50*(2), 234–243. <https://doi.org/10.1007/s12124-015-9320-8>
- Helgeson, V. S. (1994). Long-distance romantic relationships: Sex differences in adjustment and breakup. *Personality and Social Psychology Bulletin*, *20*(3), 254–265. <https://doi.org/10.1177/0146167294203003>
- Hellmuth, J. C., & McNulty, J. K. (2008). Neuroticism, marital violence, and the moderating role of stress and behavioral skills. *Journal of Personality and Social Psychology*, *95*(1), 166–180. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.95.1.166>
- Hines, D. A., & Saudino, K. J. (2008). Personality and intimate partner aggression in dating relationships: The role of the Big Five. *Aggressive Behavior: Official Journal of the International Society for Research on Aggression*, *34*(6), 593–604. <https://doi.org/10.1002/ab.20277>
- Jonason, P. K., & Jackson, C. J. (2016). The dark triad traits through the lens of reinforcement sensitivity theory. *Personality and Individual Differences*, *90*, 273–277. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2015.11.023>
- Jonason, P. K., & Kavanagh, P. (2010). The dark side of love: The dark triad and love styles. *Personality and Individual Differences*, *49*(6), 606–610. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2010.05.030>
- Jonason, P. K., Ka'zmierczak, I., Campos, A. C., & Davis, M. D. (2021). Leaving without a word: Ghosting and the dark triad traits. *Acta Psychologica*, *220*, Article 103425. <https://doi.org/10.1016/j.actpsy.2021.103425>
- Jonason, P. K., Li, N. P., Webster, G. W., & Schmitt, D. P. (2009). The dark triad: Facilitating short-term mating in men. *European Journal of Personality*, *23*(1), 5–18. <https://doi.org/10.1002/per.698>
- Kendler, K. S., Hettema, J. M., Butera, F., Gardner, C. O., & Prescott, C. A. (2003). Life event dimensions of loss, humiliation, entrapment, and danger in the prediction of onsets of major depression and generalized anxiety. *Archives of General Psychiatry*, *60*(8), 789–796. <https://doi.org/10.1001/archpsyc.60.8.789>

- Kıvanç, S. (2022). Yakın ilişkilere güncel bir bakış: çevrimiçi buluşma uygulamaları kullanım motivasyonlarının ilişki sonlandırma stilleri üzerindeki etkisi ve karanlık üçlü kişilik özelliklerinin rolü (Yüksek lisans tezi) Mersin Üniversitesi.
- Knee, C. R. (1998). Implicit theories of relationships: Assessment and prediction of romantic relationship initiation, coping, and longevity. *Journal of Personality and Social Psychology*, 74(2), 360–370. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.74.2.360>
- Knee, C. R., Patrick, H., Vietor, N. A., & Neighbors, C. (2004). Implicit theories of relationships: Moderators of the link between conflict and commitment. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 30(5), 617–628. <https://doi.org/10.1177/0146167203262853>
- Koerner, A. (2018). Relationship typologies. In A. Vangelisti & D. Perlman (Eds.), *The Cambridge Handbook of Personal Relationships* (pp. 65-76). Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/9781316417867.007>
- Koessler, R. B. (2018). When your boo becomes a ghost: The association between breakup strategy and breakup role in experiences of relationship dissolution [Master's thesis, The University of Western Ontario]. Electronic Thesis and Dissertation Repository. <https://ir.lib.uwo.ca/etd/5402>. <https://doi.org/10.31234/osf.io/nt5r4>
- Koessler, R. B., Kohut, T., & Campbell, L. (2019). When your boo becomes a ghost: The association between breakup strategy and breakup role in experiences of relationship dissolution. *Collabra: Psychology*, 5(1), Article 29. <https://doi.org/10.1525/collabra.230>
- Lapierre, M. A. (2019). Smartphones and loneliness in love: Testing links between smartphone engagement, loneliness, and relational health. *Psychology of Popular Media Culture*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1037/ppm0000230>.
- LeFebvre, L. E. (2017). Phantom lovers: Ghosting as a relationship dissolution strategy in the technological age. In N. M. Punyanunt-Carter & J. S. Wrench (Eds.), *Swipe right for love: The impact of social media in modern romantic relationships* (pp. 219–236). Rowman & Littlefield.
- LeFebvre, L. E., & Fan, X. (2020). Ghosted? Navigating strategies for reducing uncertainty and implications surrounding ambiguous loss. *Personal Relationships*, 27(2), 433–459. <https://doi.org/10.1111/per.12322>
- LeFebvre, L. E., Allen, M., Rasner, R. D., Garstad, S., Wilms, A., & Parrish, C. (2019). Ghosting in emerging adults' romantic relationships: The digital dissolution disappearance strategy. *Imagination, Cognition and Personality*, 39(2), 125–150. <https://doi.org/10.1177/0276236618820519>
- LeFebvre, L. E., Ramirez, A., Hayes, J., & Gabrielson, G. (2019). Finding, seeking, and communicating in relationship initiation: Exploring the pathway of modality switching and information-seeking. Paper presented to the Human Communication and Technology Division at the National Communication Association Conference in Baltimore, Maryland.
- LeFebvre, L. E., Rasner, R. D., & Allen, M. (2019). "I guess I'll never know...": Non-initiators account-making after being ghosted. *Journal of Loss and Trauma*, 25(5), 395–415. <https://doi.org/10.1080/15325024.2019.1694299>
- Lyons, M., Houghton, E., Brewer, G., & Brien, F. O. (2020). The dark triad and sexual assertiveness predict sexual coercion differently in men and women. *Journal of Interpersonal Violence*, 37(7-8), 1–16. <https://doi.org/10.1177/0886260520922346>
- Manning, J., Denker, K. J., & Johnson, R. (2019). Justifications for 'ghosting out' of developing or ongoing romantic relationships: Anxieties regarding digitally-mediated romantic interaction. In A. Hetsroni & M. Tuncez (Eds.), *It happened on tinder: Reflections and studies on internet-infused dating* (pp. 114–132). Institute of Network Cultures.

- Meenagh, J. (2015). Flirting, dating, and breaking up within new media environments. *Sex Education, 15*(5), 458–471. <https://doi.org/10.1080/14681811.2015.1033516>
- Meier, A., & Reinecke, L. (2020). Computer-mediated communication, social media, and mental health: A conceptual and empirical meta-review. *Communication Research, 48* (8), 1182–1209. <https://doi.org/10.1177/0093650220958224>
- Morgan E. (2012). Contemporary issues in sexual orientation and identity development in emerging adulthood. *Emerging Adulthood, 1*(1), 52–66. <https://doi.org/10.1177/2167696812469187>
- Morgan, C., Burns, T., Fitzpatrick, R., Pinfold, V., & Priebe, S. (2007). Social exclusion and mental health: Conceptual and methodological review. *The British Journal of Psychiatry, 191*(6), 477–483. <https://doi.org/10.1192/bjp.bp.106.034942>
- Morris, C. E., & Reiber, C. (2011). Frequency, intensity and expression of post-relationship grief. *EvoS Journal: The Journal of the Evolutionary Studies Consortium, 3*(1), 1–11. Retrieved from <http://evostudies.org/wp-content/uploads/2011/01/MorrisVol3Iss1.pdf>
- Navarro, R., Larrañaga, E., Yubero, S., & Villora, B. (2020). Psychological correlates of ghosting and breadcrumbing experiences: A preliminary study among adults. *International Journal of Environmental Research and Public Health, 17*(3), Article 1116. <https://doi.org/10.3390/ijerph17031116>
- Pancani, L., Aureli, N., & Riva, P. (2022). Relationship dissolution strategies: Comparing the psychological consequences of ghosting, orbiting, and rejection. *Cyberpsychology: Journal of Psychosocial Research on Cyberspace, 16*(2), article 9. <https://doi.org/10.5817/CP2022-2-9>
- Pancani, L., Mazzoni, D., Aureli, N., & Riva, P. (2021). Ghosting and orbiting: An analysis of victims' experiences. *Journal of Social and Personal Relationships, 38*(7), 1987–2007. <https://doi.org/10.1177/02654075211000417>
- Perry, D. G., & Pauletti, R. E. (2011). Gender and adolescent development. *Journal of Research on Adolescence, 21*(1), 61–74. <https://doi.org/10.1111/j.1532-7795.2010.00715.x>
- Prusik, M., Konopka, K., & Kocur, D. (2021). Too many shades of gray: The dark triad and its linkage to coercive and coaxing tactics to obtain sex and the quality of romantic relationships. *Personality and Individual Differences, 170*, Article 110413. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2020.110413>
- Rampersad, D. N., (2008). The role of coping resources and neuroticism in predicting female aggression in intimate relationships [Dissertation]. Georgia State University.
- Reed, L. A., Tolman, R. M., & Ward, L. M. (2017). Gender matters: Experiences and consequences of digital dating abuse victimization in adolescent dating relationships. *Journal of Adolescence, 59*, 79–89. <https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2017.05.015>
- Reynolds, J., & Wetherell, M. (2003). The discursive climate of singleness: The consequences for women's negotiation of a single identity. *Feminism & Psychology, 13*(4), 489–510. <https://doi.org/10.1177/09593535030134014>
- Rhoades, G. K., Kamp Dush, C. M., Atkins, D. C., Stanley, S. M., & Markman, H. J. (2011). Breaking up is hard to do: The impact of unmarried relationship dissolution on mental health and life satisfaction. *Journal of Family Psychology, 25*(3), 366–374. <https://doi.org/10.1037/a0023627>
- Rhoades, G. K., Stanley, S. M., & Markman, H. J. (2010). Should I stay or should I go? Predicting dating relationship stability from four aspects of commitment. *Journal of family psychology, 24*(5), 543. <https://doi.org/10.1037/a0021008>

- Riotta, C. (2016, May 2). Where did the term 'ghosted' come from? Origin of the web's favorite term for abandonment. Mic. [https://www.mic.com/articles/134418/where-did-the-term-ghosted-come-from-origin-of-the-web-s-favorite\[1\]term-for-abandonment](https://www.mic.com/articles/134418/where-did-the-term-ghosted-come-from-origin-of-the-web-s-favorite[1]term-for-abandonment)
- Romero-Canyas, R., Downey, G., Berenson, K., Ayduk, O., & Kang, N. J. (2010). Rejection sensitivity and the rejection–hostility link in romantic relationships. *Journal of Personality, 78*(1), 119–148. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.2009.00611>.
- Sbarra, D. A., & Emery, R. E. (2005). The emotional sequelae of nonmarital relationship dissolution: Analysis of change and intraindividual variability over time. *Personal Relationships, 12*(2), 213–232. <https://doi.org/10.1111/j.1350-4126.2005.00112.x>
- Sbarra, D. A., Smith, H. L., & Mehl, M. R. (2012). When leaving your ex, love yourself: Observational ratings of self-compassion predict the course of emotional recovery following marital separation. *Psychological Science, 23*(3), 261–269. <https://doi.org/10.1177/09567611429466>
- Smart Richman, L., & Leary, M. R. (2009). Reactions to discrimination, stigmatization, ostracism, and other forms of interpersonal rejection: A multimotive model. *Psychological Review, 116*(2), 365–383. <https://doi.org/10.1037/a0015250>
- Smith, D., Leonis, T., & Anandavalli, S. (2021). Belonging and loneliness in cyberspace: Impacts of social media on adolescents' well-being. *Australian Journal of Psychology, 73*(1), 12–23. <https://doi.org/10.1080/00049530.2021.1898914>
- Song, H., Zmyslinski-Seelig, A., Kim, J., Drent, A., Victor, A., Omori, K., & Allen, M. (2014). Does Facebook make you lonely?: A meta analysis. *Computers in Human Behavior, 36*, 446–452. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2014.04.011>
- Sprecher, S. (1994). Two sides to the breakup of dating relationships. *Personal Relationships, 1*(3), 199–222. <https://doi.org/10.1111/j.1475-6811.1994.tb00062.x>
- Sprecher, S., & Fehr, B. (1998). The dissolution of close relationships. In J. H. Harvey (Ed.), *Perspectives on loss: A sourcebook* (pp. 99–112). Washington, DC: Taylor & Francis.
- Sprecher, S., Zimmerman, C., & Abraham, E. M. (2010). Choosing compassionate strategies to end a relationship: Effects of compassionate love for partner and reason for the breakup. *Social Psychology, 41*, 66–75. <https://doi.org/10.1027/1864-9335/a000010>
- Sprecher, S., Zimmerman, C., & Fehr, B. (2014). The influence of compassionate love on strategies used to end a relationship. *Journal of Social and Personal Relationships, 31*(5), 697–705. <https://doi.org/10.1177/0265407513517958>
- Stanley S. M., Rhoades G. K., & Fincham F. D. (2011). Understanding romantic relationship among emerging adults: The significant roles of cohabitation and ambiguity. In Fincham F. D., Cui M. (Eds.), *Romantic relationships in emerging adulthood* (pp. 234–251). New York, NY: Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CB09780511761935.013>
- Stepanikova, I., Nie, N. H., & He, X. (2010). Time on the Internet at home, loneliness, and life satisfaction: Evidence from panel time-diary data. *Computers in Human Behavior, 26*(3), 329–338. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2009.11.002>
- Tashiro, T. Y., & Frazier, P. (2003). "I'll never be in a relationship like that again": Personal post-traumatic growth following romantic relationship breakups. *Personal Relationships, 10*(1), 113–128. <https://doi.org/10.1111/1475-6811.00039>
- Taylor, S., & Xia, Y. (2018). Cyber partner abuse: a systematic review. *Violence and Victims, 33*(6), 983–1011. <https://doi.org/10.1891/0886-6708.33.6.983>
- Thomas, J. O., & Dubar, R. T. (2021). Disappearing in the age of hypervisibility: Definition, context, and perceived psychological consequences of social media ghosting. *Psychology of Popular Media, 10*(3), 291–302. <https://doi.org/10.1037/ppm0000343>

- Timmermans, E., Hermans, A-M., & Oprea, S. J. (2020). Gone with the wind: Exploring mobile daters' ghosting experiences. *Journal of Social and Personal Relationships* 38(2), 783-801. <https://doi.org/10.1177%0265407520970287>
- Turner, I. N., Foster, J. D., & Webster, G. D. (2019). The dark Triad's inverse relations with cognitive and emotional empathy: High powered tests with multiple measures. *Personality and Individual Differences*, 139, 1-6. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2018.10.030>
- Twomey, C., & O'Reilly, G. (2017). Associations of self-presentation on Facebook with mental health and personality variables: A systematic review. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 20(10), 587-595. <https://doi.org/10.1089/cyber.2017.0247>
- Valkenburg, P. M., Meier, A., & Beyens, I. (2022). Social media use and its impact on adolescent mental health: An umbrella review of the evidence. *Current Opinion in Psychology*, 44, 58-68. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2021.08.017>
- Van der Molen, M. J., Dekkers, L.M., Westenberg, P.M., Van der Veen, F. M., & Van der Molen, M.W. (2017). Why don't you like me? Midfrontal theta power in response to unexpected peer rejection feedback. *NeuroImage*, 146, 474-483. <https://doi.org/10.1016/j.neuroimage.2016.08.045>
- Waldeck, D., Tyndall, I., Riva, P., & Chmiel, N. (2017). How do we cope with ostracism? Psychological flexibility moderates the relationship between everyday ostracism experiences and psychological distress. *Journal of Contextual Behavioral Science*, 6(4), 425-432. <https://doi.org/10.1016/j.jcbs.2017.09.001>
- Williams, K. D. (2009). Ostracism: A temporal need-threat model. In M. P. Zanna (Ed.), *Advances in experimental social psychology* (vol. 41, pp. 275-314). Elsevier Academic Press. [https://doi.org/10.1016/S0065-2601\(08\)00406-1](https://doi.org/10.1016/S0065-2601(08)00406-1)
- Yap, M. A., Francisco, A. M., & Gopez, C. (2021). From Best Friends to Silent Ends: Exploring the Concepts of Ghosting in Non-Romantic Relationships. *International Journal of Multidisciplinary: Applied Business and Education Research*, 2(10), 943-950. <https://doi.org/10.11594/ijmaber.02.10.12>
- Zadro, L. (2004). Ostracism: Empirical studies inspired by real-world experiences of silence and exclusion [Doctoral dissertation, University of New South Wales]. UNSWorks. <https://doi.org/10.26190/unsworks/4211>
- Zadro, L., Williams, K. D., & Richardson, R. (2005). Riding the 'O'train: Comparing the effects of ostracism and verbal dispute on targets and sources. *Group Processes & Intergroup Relations*, 8(2), 125-143. <https://doi.org/10.1177/1368430205051062>
- Zweig, J. M., Dank, M., Yahner, J., & Lachman, P. (2013). The rate of cyber dating abuse among teens and how it relates to other forms of teen dating violence. *Journal of Youth and Adolescence*, 42(7), 1063-1077. <https://doi.org/10.1007/s10964-013-9922-8>

EXTENDED ABSTRACT**Introduction**

Today, much of our sociability occurs in social networking environments. Digital platforms such as Facebook, Instagram, Twitter, and WhatsApp, communicating with friends and relatives, and sharing content with known and unknown users, it can be widely used to find partners, establish new friendships and strengthen existing relationships. In the current period, technology has also become indispensable among partners, romantic couples have quickly gone beyond face-to-face communication and have started to use technology to stay in touch with their partners even from a distance in their daily routine. Indeed, mobile-mediated communication has become more frequent in dating relationships via phone calls, text messages, or social media. Therefore, in recent years, the use of online platforms and social networks to establish and maintain relationships has become widespread. Ending romantic relationships through technological tools rather than face-to-face communication is a situation we encounter more and more frequently. As technology continues integrating itself into everyday interactions, many terminologies are coined to address new relationship behaviors (Manning et al., 2019). One of the most notable terms used in online relationships is ghosting (LeFebvre, Allen et. al. 2019). Ghosting takes place with one or more technological tools. It is a form of separation in which the person unfriends and disconnects the other person through social media (De Wiele & Campbell, 2019; LeFebvre, 2017; LeFebvre vd., 2019; Manning et al., 2019) such as not responding to phone calls or text messages, unfollowing the partner, or blocking the partner on social networking platforms (Navarro et al., 2020). In other words, ghosting is regarded as a relationship dissolution that begins only in a technological context (LeFebvre, 2017). Ghosting is different from other relationship-ending strategies so far (Freedman, Powell & Williams, 2019). Since the separation occurs suddenly during the ghosting process, the spouse who is exposed to ghosting cannot make sense of what is going on. For this reason, it is difficult for the partner to understand what it means to not communicate and therefore to manage the process (Freedman, Powell & Williams, 2019). For these reasons, it takes a long time for the person exposed to ghosting to end the relationship (LeFebvre, 2019). Ghosting, which is defined by Timmermans et al., (2020) as unilaterally breaking contact with a partner and ignoring his attempts to reach, has become a very common occurrence lately. How the breakup occurs in romantic relationships, who left and who left plays a very important role in determining the psychological consequences. Being the rejected partner who has no control over the breakup, rather than how the breakup occurs, contributes to far greater experiences of distress.

Discussion & Conclusion

The partner who is exposed to ghosting is physically and psychologically negatively affected by this situation. It can also cause the individual to worry about their later relationships, thus affecting the person's later romantic relationships. In contrast, indirect strategies that involve much avoidance of communication are used more frequently when intimacy is low (Banks vd., 1987; Baxter, 1982). Considering the negative effects of ghosting, first of all, comprehensive theoretical knowledge is needed for the studies to prevent digital dating violence. It is important to present the information in the literature together in order to create strategies to cope with this negative situation and to raise awareness on this issue. It is thought that this study, which was carried out for this purpose, will contribute to the literature and subsequent studies. Since it has been determined that ghosting is associated with the increasing use of technology, the importance of conscious technology use in human life emerges once again. In this context, awareness can be created by expanding the content of conscious technology use training and including the psychological consequences of ghosting and ghosting within the scope of digital partner violence. Training can be given on the risks of communication and close relationships established through smartphones, computers, social media, or other technological communication channels. In this context, investigating partner violence in digital environments is a current issue. There is also a need for descriptive research on ghosting, which is described as one of the partner violence in digital environments. Especially the studies to be carried out in our country will contribute to revealing the cultural characteristics of ghosting. It is thought that future studies will fill the gap in the literature. Within the scope of neglect and abuse studies, the subject of ghosting can be included in the studies on digital abuse.